

Postadres: Postbus 8 3300 AA Dordrecht

Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid
Postbus 2232
3500 GE UTRECHT

Datum 21 juni 2019
Ons kenmerk 2325110
Betreft Zienswijze op ontwerpbesluit verlening watervergunning Chemours
Bijlage Advies MOB 6 juni 2019

Gemeentebestuur
Spuiboulevard 300
DORDRECHT

T 14078
www.dordrecht.nl

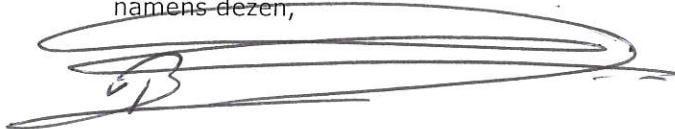
Contactpersoon
E. Hoff
T (078) 770 4837
E e.hoff@dordrecht.nl

Geachte heer, mevrouw,
Op 16 mei 2019 heeft u het ontwerpbesluit voor de verlening van een watervergunning aan Chemours in Dordrecht gepubliceerd. Tot en met 26 juni 2019 is er de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen op uw ontwerpbesluit. Ik maak graag van deze mogelijkheid gebruik.

De gemeente Dordrecht is al jaren intensief betrokken bij het dossier Chemours. Onze inzet is er onder meer op gericht om de uitstoot van schadelijke stoffen naar lucht en water vanuit dit bedrijf zoveel als mogelijk terug te dringen. De aandacht heeft zich de afgelopen jaren hierbij met name gericht op PFOA en GenX. Ook wat betreft de indirecte lozing van deze stoffen, onderdeel van uw ontwerpbesluit, zijn wij van mening dat er alles aan moet worden gedaan om deze uitstoot zoveel als mogelijk te beperken.

Samen met de gemeenten Sliedrecht en Papendrecht hebben wij het ontwerpbesluit en de stukken daarbij laten beoordelen door de heer Vollenbroek van MOB. Het advies van MOB van 6 juni 2019 is bij deze brief gevoegd. Wij nemen de conclusies en aanbevelingen uit dit advies over.

Hoogachtend,
het College van Burgemeester en Wethouders,
namens dezen,

Dhr. M. van Brouwershaven
directeur

College van B&W gemeente Sliedrecht
College van B&W gemeente Dordrecht
College van B&W gemeente Papendrecht
p/a: Postbus 16
3360 AA Sliedrecht

Uw referentie: Uw verzoek om advies van 22 mei 2019
Onze referentie: AdviesChemoursDirecteLozingMei2019
Betreft: Advies met betrekking tot wijziging ontwerp watervergunning en maatwerkbesluit van Chemours Netherlands B.V. Zaaknummer RWSZ2018 00017979

Nijmegen, 6 juni 2019

Geacht college,

Inleiding

Tijdens een in 2017 door RWS uitgevoerd onderzoek zijn PFOA en FRD in substantiële hoeveelheden aangetroffen in de hemelwaterriolen en andere directe lozingen van de fabriek van Chemours op de Beneden-Merwede. Deze directe lozing van de stoffen PFOA en FRD in het hemelwater is niet vergund in de vigerende watervergunning van 2013.

Daarop is door RWS en Chemours onderzoek uitgevoerd naar de oorzaak van de aangetroffen stoffen in de directe lozing vanuit Chemours op het oppervlaktewater.

De diverse onderzoeken concluderen als volgt:

1. De oorzaak voor de aanwezigheid van de stof FRD in de directe lozing is gelegen in atmosferische depositie. Wij tekenen hierbij aan dat FRD zeer goed oplost in water en dus ook het grondwater heeft bereikt.
2. De aanwezigheid van de stof PFOA is grotendeels veroorzaakt door historische bodemverontreiniging onder het terrein van Chemours. Ook nalevering van riolen zal een rol kunnen spelen.

Dat FRD inmiddels in grondwater én in hemelwater wordt aangetroffen onderstreept nog eens de noodzaak tot het bereiken van een nulemissie naar de lucht op de zeer korte termijn. Het gaat dan om FRD dat zowel in gasvorm als aerosol en stofgebonden wordt geëmitteerd.

Chemours claimt dat PFOA sinds 2012 niet meer is gebruikt. Echter, onduidelijk is of PFOA niet nog als verontreiniging in FRD aanwezig is. De aanvraag geeft daarover geen informatie.

De bovengenoemde onderzoeken hebben voor RWS kennelijk geleid tot de conclusie dat het direct lozen van deze stoffen via het hemelwaterrioolsysteem binnen de vigerende wettelijke kaders gereguleerd dient te worden. In de Tweede Kamer werd gesteld dat RWS Chemours heeft geadviseerd om legalisatie te verzoeken. Daarop heeft Chemours een aanvraag ingediend om de vigerende vergunning te verruimen.

Het betreft het wijzigen van de samenstelling van het te lozen verontreinigd afvalwater op het oppervlaktewater via diverse directe lozingspunten met betrekking tot de stoffen PFOA en FRD.

Beoogde verruiming van directe lozing van PFOA en FRD op Beneden-Merwede

Uit de ontwerpbesluit blijkt dat RWS beoogt om de volgende nu niet vergunde vrachten te legaliseren:

Tabel 1: Vrachten in kg/jaar

Type directe lozing	PFOA	FRD	Voorschrift nr.
Hemelwater afvoer	0,5	1,5	9
Grondwaterzuivering	1,5	3,5	2
Bemalingswater	0,5	1,5	7
Totaal te vergunnen	2,5	6,5	

In totaal 9 kg/jaar. Dit is 2 kg/jaar meer dan is aangevraagd. Immers, in par. 2.4 van de aanvraag wordt 5 kg FRD en 2 kg PFOA/jaar aangevraagd als de som van de totale directe lozing.

Uit de aanvraag:

Er zijn twee lozingen op het proces riool die een mogelijke bron van FRD kunnen zijn:

- Bij werkzaamheden waar grond verzet moet worden wordt ook bronbemaling toegepast. Deze bronbemaling loopt meestal af naar het proces riool. In de afvoer van de bronbemaling is echter altijd een bezinkbak geplaatst en een actieve koolbed. Als er al FRD in het water van de bronbemaling zit dan wordt deze hier afgevangen.
- Er wordt gebruik gemaakt van een extern bedrijf dat onder andere de proces apparatuur van de polymeer fabrieken reinigt. Het water wat voor het reinigen wordt gebruikt wordt opgevangen in vrachtwagens. Er is gecontroleerd of dit water niet geloosd wordt op een van de riolen op het terrein. Dit is niet het geval. De vrachtwagens met verontreinigd water worden afgevoerd en extern verwerkt.

Hieruit blijkt dat voor bronbemaling (bemalingswater) dus geen te lozen vracht van PFOA en FRD wordt aangevraagd. Toch wordt die wel vergund.

De aanvraag vermeldt overigens niet waarheen dit water wordt afgevoerd ter verwerking.

Wij hebben RWS per email en per telefoon om uitleg gevraagd waarom er meer emissie lijkt te worden vergund dan aangevraagd. Volgens RWS is er sprake van overlap tussen de voorschriften 7 en 9 en wordt er niet meer emissie vergund dan aangevraagd. Ons inziens is dat niet duidelijk in de considerans noch in de voorschriften. RWS dient duidelijk aan te geven dat het totaal van de directe lozingen nooit meer mag zijn dan 2 kg/jaar PFOA en 5 kg/jaar FRD.

Wij constateren verder het volgende:

1. In de bij ons bekende milieujarverslagen is nooit gerapporteerd over emissies van PFOA naar lucht en water.
2. Onder het terrein is een forse bodemverontreiniging van PFOA aanwezig. Dit is door het bedrijf zelf veroorzaakt.
3. Ook in de omgeving is grond en grondwater besmet geraakt met PFOA, en later ook met FRD. Dit is inmiddels uitgegroeid tot een fors probleem voor de getroffen gemeenten. Dit probleem is veroorzaakt door Chemours.
4. RWS staat desondanks een verruiming van de vergunde emissie van beide ZZS toe voor onbepaalde tijd.
5. Ten aanzien van FRD is deze verruiming wel heel fors. Immers, vanaf 1 januari 2021 mag Chemours niet meer dan 20 kg/jaar FRD op het gemeenteriool lozen. Een deel hiervan blijft achter in de waterzuivering. Hoeveel is ons niet bekend, maar de lozing vanuit de zuivering op het oppervlaktewater zal dan minder dan 20 kg/jaar gaan bedragen. De directe FRD-lozing zou dus vanaf 1 januari 2021 wel eens net zo hoog kunnen zijn als de FRD-vracht die de waterzuivering via het effluent verlaat.
6. RWS beoogt deze lozing te vergunnen voor onbepaalde tijd ondanks dat het gaat om ZZS waarvan de wet eist dat deze naar een nullozing gaat. Toepassing van BBT alleen is niet voldoende. Toepassing van BBT geldt voor "gewone stoffen". Echter, het gaat hier om ZZS, zodat de minimalisatieverplichting van toepassing is en dus BBT+ moet worden toegepast.

7. In de ontwerpbesikking troffen wij systematisch de kwalificatie "sporen" aan met betrekking tot PFOA en FRD, in totaal 15x. RWS heeft deze onterechte kwalificatie kennelijk letterlijk overgenomen uit de aanvraag van Chemours. Echter, in de meetrapporten komen concentraties PFOA voor tot 6.895 ng/l. Voor FRD 16.903 ng/nl. Het gaat dan niet meer om "sporen" van beide stoffen. RWS lijkt daarmee de nu bestaande niet vergunde directe lozingen van PFOA en FRD te bagatelliseren.
8. Wij troffen geen passend onderzoek aan naar de mogelijkheden tot minimalisatie van PFOA en FRD lozingen. RWS beoogt kennelijk de vrachten te vergunnen die zijn aangevraagd, en zelfs meer dan dat, zonder te hebben onderzocht of deze hoge aangevraagde vrachten niet omlaag kunnen worden gebracht. Het door RWS in voorschrift 11 voorgeschreven onderzoek had al bij de aanvraag moeten worden overlegd.
9. RWS schrijft op pagina 24/30 dat de kosten voor reductie van de aangevraagde vrachten te hoog (kosten "niet redelijk") zouden zijn. Onduidelijk is waar dat op is gebaseerd. Wij troffen geen onderzoek aan dat deze stelling onderbouwt. RWS dient deze stelling te onderbouwen.

Het is daarom niet goed te begrijpen dat RWS deze milieuschadelijke lozing van Chemours naar de rivier voor onbepaalde tijd wil gaan legaliseren temeer omdat burgers en gemeenten worstelen met de problematiek van de met PFOA en FRD besmette bodem, terwijl RWS volstaat met het oplossen van het probleem voor Chemours door het legaliseren van tot nog toe niet vergunde directe lozingen van PFOA en FRD op de Beneden-Merwede.

Conclusies en aanbevelingen

1. Voordat tot het afgeven van een vergunning wordt overgegaan dient door Chemours eerst een technisch-economisch onderzoek te worden aangeleverd dat ziet op reductie van de nu aangevraagde lozingen. Dit onderzoek dient uit te gaan van BBT+ omdat het hier gaat om ZZS.
2. De vergunning voor de lozing van ZZS kan niet voor onbepaalde tijd worden afgegeven, hooguit voor maximaal 2 jaar. Dit dwingt het bedrijf ertoe om serieus te gaan werken aan een vermindering van directe lozingen van PFOA en FRD.
3. RWS dient niet meer emissie van ZZS te vergunnen dan is aangevraagd. RWS dient duidelijk aan te geven dat het totaal van de directe lozingen nooit meer mag zijn dan 2 kg/jaar PFOA en 5 kg/jaar FRD.
4. Wij troffen geen eenduidig voorschrift aan dat het bedrijf verplicht tot een continue debietmeting van alle directe waterlozingen. Voorschrift 4 is in dit opzicht niet voldoende omdat er alleen sprake is van "kunnen". Dit is onvoldoende, immers er worden jaarvrachten vergund zodat ook de jaarlijkse debieten van elk van de drie waterstromen dan bekend moet zijn.
5. Onduidelijk is waarom niet ook maximaal vergunde concentraties zijn opgenomen. RWS motiveert dat niet.
6. Voor bemalingswater is geen emissie aangevraagd en hiervoor mag dus ook geen emissie worden vergund. Mocht RWS de lozing van met PFOA en FRD besmet bemalingswater toch vergunnen dan dient hieraan een maximale concentratie en debietmeting te worden gekoppeld omdat dit geen continue bron is en hoge concentraties kunnen worden weggemiddeld.
7. De minimalisatieverplichting in voorschrift 11 dient ook FRD te omvatten en dient betrekking te hebben op alle directe lozingen en moet gebaseerd zijn op BBT+.
8. Onduidelijk is wat bedoeld wordt met "PFOA stof". Idem "FRD stof".

Tot slot

Uit de aangeleverde meetdata over de waterzuivering blijkt dat de ingaande concentraties van PFOA en FRD substantieel zijn. De aanvraag maakt niet duidelijk wat er gebeurt met het slib van de waterzuivering. Dit slib bevat zeer waarschijnlijk FRD/PFOA. Als dit bij DRSH wordt verbrand adviseren wij om met het bevoegde gezag contact op te nemen om PFOA/FRD analyses te laten uitvoeren op de afgassen van DRSH.

Hoogachtend,

Drs. Johan G. Vollenbroek